

Eltáncolt gesztusok

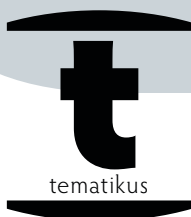
R. Lakatos Klára:
Szatmári Mandalák

A mandala, e hindu és buddhista univerzumjelkép elkészítése hosszas meditációt, türelmet és érzelmektől mentes tudatállapotot igényel, nem igazán a szenvedélyes, impulzív emberek műfaja.

Alighanem R. Lakatos Klára is az utóbbiak közé tartozik, mégis „szatmári mandaláknak”, szülőföldje hagyományából, emlékeiből felépülő mikrovilágoknak nevezi a Gallery 8-ban most kiállított képeit.

A képek valóban mikrokozmoszusok, a majd mindegyikük központi motívumaként felnyúló, tekergőző fa (egyben életfa és a népmesék égiségű fája is) különféle változatai az egyéni sors és az őt körülvevő közösségek (romák és magyarok, rokonok, barátok, népművelők, tanártársak és tanítványok) egymáshoz kapcsolódó, összefonódó viszonyát játsszák újra és újra. E történetnek vannak szomorúbb, depresszívebb változatai, kébbe fordult ágakkal, tekergő kígyókkal, éji madarakkal, s vannak derűsebb variánsai is, fiókákkal, virágokkal, csillagokkal. A képeknek nincs „története”, de mégis narratív jellegűek, a festő mintegy kibeszéli-kiírja rajtuk keresztül a pályája során tapasztalt csalódásokat, megaláztatásokat, de az örömeiket is, szó szerint megidézve a boldogság tarka és színes madarait is akár.

Legújabb festményei távolodni látszanak korábbi korszakának homogén, szinte zománcos hatású felületeitől, népmesei dekorativitásától. A motívumok majdhogynem gátlástalanul áradó burjánzása megmarad, de a faágak, csillagok

PATAKI GÁBOR

Gallery 8, 2017. VI. 21. – VII. 14.

és madarak most bonyolultabb térrétegekbe rendeződnek, elvont, azonosíthatatlan formák sokasága társul melléjük, a felületet apró

ecsetnyomok, pöttyök, vonalok lepik el. A naiv, dekoratív mesevilág egy jóval reflektáltabb, mitikus-szurrealisztikus jellegű álomfolyammá változik át. Nem véletlen tehát, ha a mindenáron analógiákat kereső néző emlékeiben Reich Károly és Heinzemann Emma helyett most Miró vagy Rozsda képei tolatodnak elő.

S mindamellett e művek a magyarországi roma művészeti Balázs János, Péli Tamás, Pongor Beri Károly által vágott, még mindig sok lehetőséget ígérő ösvényén haladnak tovább. R. Lakatos Klára minden művén követhető identitása, nehézségekkel teli sorsa, kiirthatatlan népművelői attitűdje, de nem fél mindezeket számára új terepűmönkon is próbára tenni. Bizonyíték rá a megnyitót megelőző akciója, melynek videóját, illetve végeredményét, egy sűrű festékfolttal, rétegekkel borított lepedőt, ott láthatjuk a kiállításon. A padlóra terített vászonra először néhány spontán festékfolt került, majd a művész egy cigány népzenei dallam ritmusára széttaposta, cipőjével szétkente azokat...

R. LAKATOS KLÁRA performansza a Gallery 8-ban, HUNGART © 2017

